

**Islands president
Ólafur Ragnar Grímssons
tale ved festmiddag på Bessastaðir
til ære for
Norges kronprins, Håkon og kronprinsesse Mette-Marit
søndag 27. juni 2004**

Deres kongelige høyheter,
kronprins Håkon og kronprinsesse Mette-Marit.
Ærede gjester

I over tusen år har tankene gått her fra Bessastaðir og til Norge. Landnámsmenn slo seg ned her på haugen omtrent på samme tid som man bestemte seg for å forbinde de nye islandske bygdeområdene ved å stifte Alltinget på Þingvellir. Landnámsmennene var glade i sine norske frender og venner, og den største ære som de islandske skaldene opplevde, var å seile over havet i østerledd og deklamere et kunstferdig kvad for Norges konge.

Snorri Sturlason var også en bonde her på Bessastaðir. Han ga både våre norske frender og islendinger Heimskringla, et nøkkelskrift om de norske kongers historie og Norges skjebne. Disse tekster har helt til våre dager gitt det norske folk en sterk bevissthet om sin selvstendighet og arv.

Da islendingene underkastet seg Norges konge noen århundrer etter landnåmet, ble denne formelle forbindelsen grunnlaget for voksende kontakter, seiling og handel, i tillegg til den norske kirkes og de norske biskoppers innflytelse på islendingens kristendom.

Senere ble de to nasjoner en del af det danske kongeriket, og i mange århundrer holdt dansk kongens mektigste representant hus her i kongsgården på Bessastaðir. Han gikk på det stengulv som ble gravd opp for omkring ti år siden og kan nå beskues under stedets eldste hus, Bessastaðastofa. For knapt to hundre år siden drøftet elever og lærere her gjenoppblomstringen av det islandske språket, de svunne dager med suverenitet, og hvordan man burde reagere på de revolusjonistiske tendenser sør i Europa.

Vi kunne sitte lenge utover kvelden og fortelle om den islandske-norske historien som har sin fellesnevner i Bessastaðir, presidentens residens fra den dag Island ble republikk. Vår historie er sammenvevd, både i nåtid og fortid, helt fra landnåmet på Island og til våre dager.

Norsk litteratur og kultur, norsk vitenskap og handelsliv har hatt stor innflytelse på utviklingen av det nye Island, et samfunn som ble født da kampen for selvstendighet til slutt førte til et håndgripelig resultat. Denne kampen ble også inspirert av både innholdet og ånden i den bevegelse, som til slutt førte til at nordmenn vant sin rett.

Islendingene har alltid satt stor pris på det vennskap og den troskap, den norske kongefamilien har vist nasjonen, og vi ønsker Deres kongelige høyheter hjertelig velkomne her i kveld.

Det er blitt en tradisjon at de norske kronprinsener besøker Island. Ved det første besøket kom Deres farfar Olav til Reykholt og overrakte det islandske folket Vigelands skulptur av Snorri. Islendingene så dette som både en fornyelse og en bekreftelse av den tusen år gamle forbindelsen og kronprins Olavs besøk understreket den. Deres far kronprins Harald, ble også hilst velkommen til Island, og jeg har hørt mange fortelle om hans høyt ansette besøk.

Nå er De, kronprins Håkon, på besøk her på Bessastaðir, Snorris hovedsete og den gamle kongsgård, sammen med kronprinsesse Mette-Marit og den unge prinsessen Ingrid Alexandra.

Og enda en gang skaper vi en norsk-islandsk historie, til tross for at mange trodde at etter tusen års vennskap ville det være vanskelig å finne på noe nytt. Men dette er første gang Island har hatt besøk av en norsk kronprins sammen med norsk kronprinsesse og Norges neste kronarving. Deres besøk er derfor allerede blitt en viktig begivenhet i det lange fellesskapet mellom islendingene og Norges konger, fra Harald Hårfagre og helt til vår tid.

Vi setter stor pris på å kunne presentere Island for Deres kongelige høyheter, både historien og nåtiden. Vi vil vise dere de historiske håndskriftene og besøke både Þingvellir og Reykholt, disse hellige steder i våre nasjoners historie. Vi vil også besøke Siglufjörður for å minnes nordmenns bidrag til sildeeventyret, en yrkesmessig revolusjon som var et viktig skritt mot nye muligheter og en ny fremtid for Island.

Vi vil se på hvordan energien fra jordens indre gir oss utallige muligheter til fremskritt og nye initiativ og bli kjent med Norges detakelse i storindustri på Vest-Island. Islandske forskere har også gått i spissen for internasjonalt samarbeid omkring genetiske undersøkelser

som legger grunnlaget for en vellykket kamp mot noen av de vanskeligste sykdommene i verden.

Menyen i kveld er faktisk også inspirert av Norges og Islands tusenårige kontakt. Klippfisk var før i tiden handelens viktigste grunnlag og nordmenn lærte oss på et senere tidspunkt å benytte reker. Vikingene tok med seg lam på sine langskip fra Norge og skyr ble laget av kumelk. Skyr er kvalitetsmat som fortsatt er en viktig del av islendingenes daglige kost.

Slik følger den norske arven det islandske folket fortsatt i våre dager, og dette slektskap og vennskap er også grunnlaget for vår felles stilling og deltakelse i internasjonale fora. Begge land var med til å stifte NATO og landene har hatt lignende innstilling til Europa-Unionen. Begge nasjoner la vekt på det nordiske samarbeidet og skapte respekt for det demokrati, menneskerettigheter og velferd som de nordiske land har oppnådd.

I det nye århundre vil vi uten tvil oppleve både nye og positive resultater sammen, og de to nasjonene kan både fortsette å nyte felles minner fra svunne tider og se frem til fortsatt samarbeid.

Og med dette ønsket hilser vi med glede Deres kongelige høyheter her i kveld. Jeg ber gjestene om å reise seg og utbringe en skål til ære for kronprins Håkon og kronprinsesse Mette-Marit, og et langt og lykkelig vennskap mellom Norge og Island.